

Byens transport i et klimaperspektiv

Mini-borgersamling om klimavenlig transport

19. januar 2021

Henrik Gudmundsson, CONCITO

Om CONCITO – Danmarks grønne tænketank

MASTER OF CEREMONIES

Connie Hedegaard

Former EU Commissioner for Climate Action and Danish
Minister of Environment and Climate

- **Grundlagt:** 2008 som en privat forening
- **Formål:** medvirke til mindske drivhusgasserne og tilpasse os til klimaforandringerne
- **Metoder:** bringe viden i spil; danne partnerskaber mellem myndigheder, markeder og civilsamfund
- **Finansiering:** Private fonde, medlemmer, projektmidler

Om Henrik

Miljøaktivist i NOAH 1985 - 1990

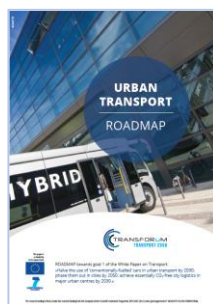
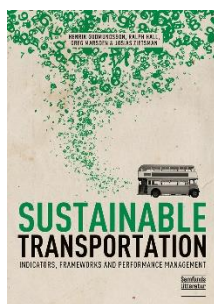
Miljøplanlægger fra RUC i 1988

Miljøstyrelsen / DMU 1988- 2006

Ph.d. fra CBS 2000

Transportforsker på DTU 2006-16

CONCITO Seniorkonsulent fra 2016 -

Klimaudfordringen

IPCC fem 'Assessment Reports' siden 1990 og flere Special Reports

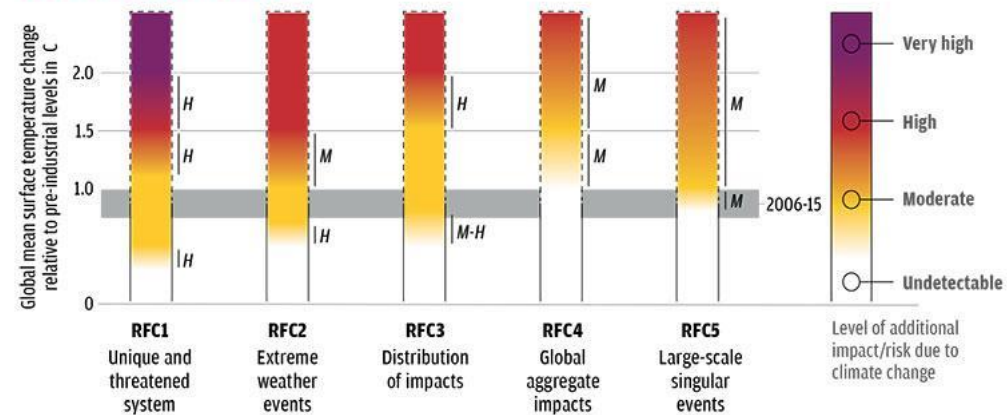
'Halvanden grad'-rapport udkom i 2018

'Climate-related risks to health, livelihoods, food, water, human security, economic growth will increase with warming of 1.5°C and increase further with 2°C'

Why the world should worry

Even a 1.5°C increase will affect people, economies and ecosystems across sectors and regions

Five reasons for concern | A warming world poses permanent threat to unique and threatened systems

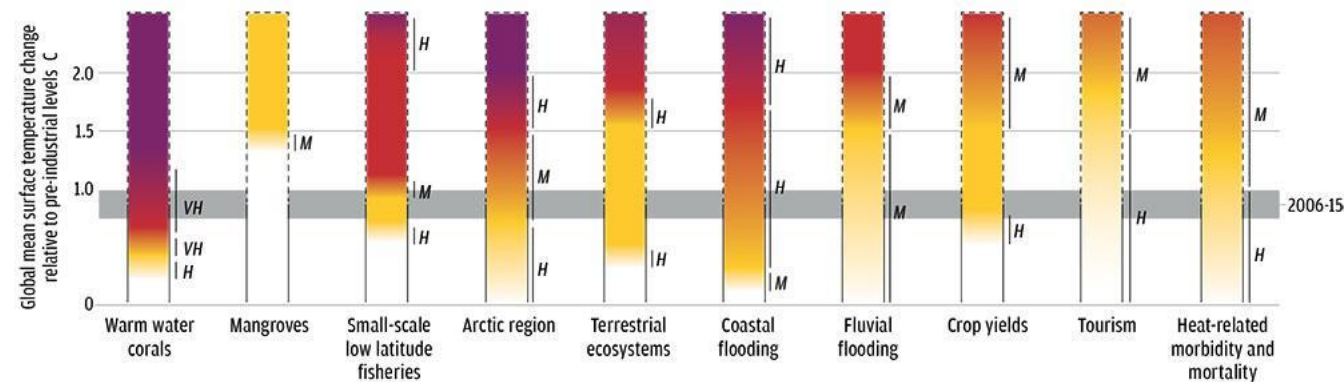
Purple indicates very high risks of severe impacts/risks and the presence of significant irreversibility or the persistence of climate-related hazards, combined with limited ability to adapt due to the nature of the hazard or impacts/risks.

Red indicates severe and widespread impacts/risks.

Yellow indicates that impacts/risks are detectable and attributable to climate change with at least medium confidence.

White indicates that no impacts are detectable and attributable to climate change.

Looming fear | The world might lose its corals permanently if it breaches 2°C mark

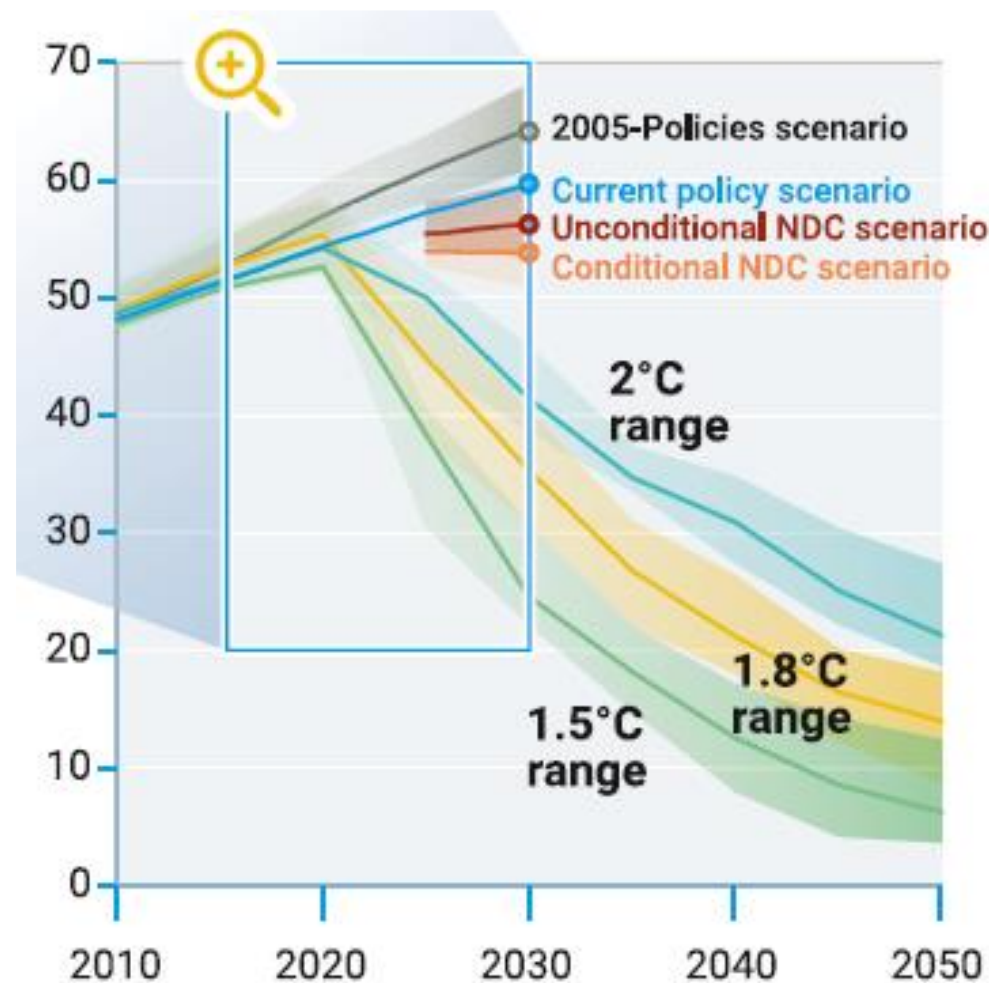

Confidence level for transition: L=Low, M=Medium, H=High and VH=Very high
Source: IPCC Special Report on Global Warming of 1.5 °C

Kilde: IPCC (2018) Special Report on Global Warming of 1.5°

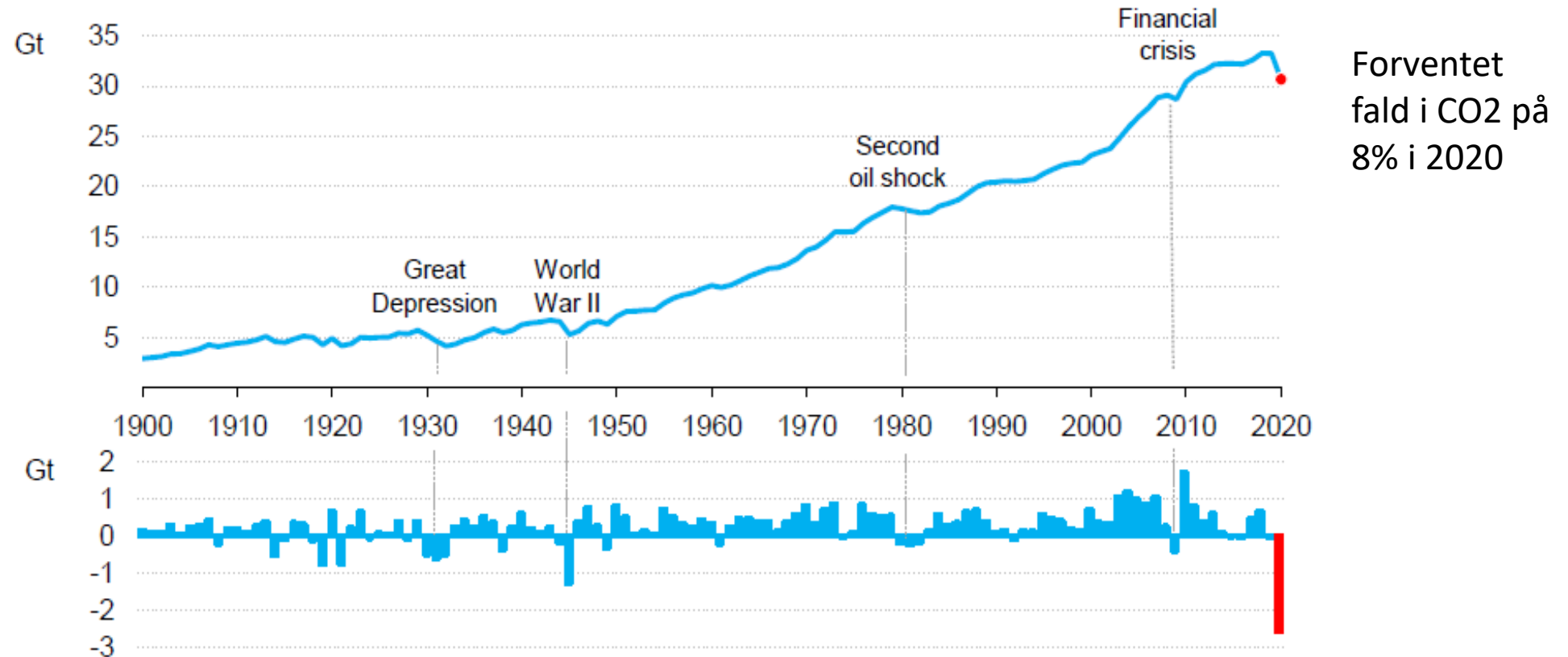
Gab mellem behov, mål og handlinger for at 1,5° mål

- Aktuelle *politikker* når ikke i mål
- Aktuelle *ambitioner* når heller ikke i mål
- Kurs mod $\approx +2,5 - 3^\circ$ i 2100
- Behov for at *halvere CO₂ hvert årti*
 $\approx$ Reducere globalt med 7,6 % *hvert år*
 $\approx$ Ny COVID-19 situation hvert år ...

CO₂ emissions drop the most ever due to the COVID-19 crisis

Global energy-related CO₂ emissions and annual change, 1900-2020

Amerikansk rapport: El-løbehjul udleder mere CO2 end en dieselbus
En ny rapport fra et amerikansk universitet konkluderer, at elektriske løbehjul belaster klimaet mere end en dieselbus.

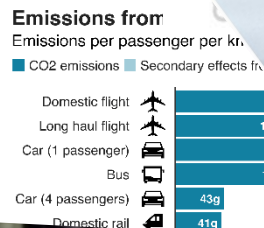
Urban SUVs driving huge growth in CO2 emissions: IEA

Færre tager flyet i Sverige: Danske politikere vil kopiere nabolandets flyskat
... dansk flyselskab vil skat på flybilletter medføre færre

POLITIKEN
Københavns budget vedtaget: Nu skal det undersøges, om en af byens værker graves ned
Et flertal i Borgerrepræsentationen er blevet ...
AUTOMATISK OPLÆSNING

'DORER
Boom i salg af el-biler: Næsten hver femte nye biler er stegt i oktober i for
oplades
Salget af elektriske biler er stegt i oktober i for

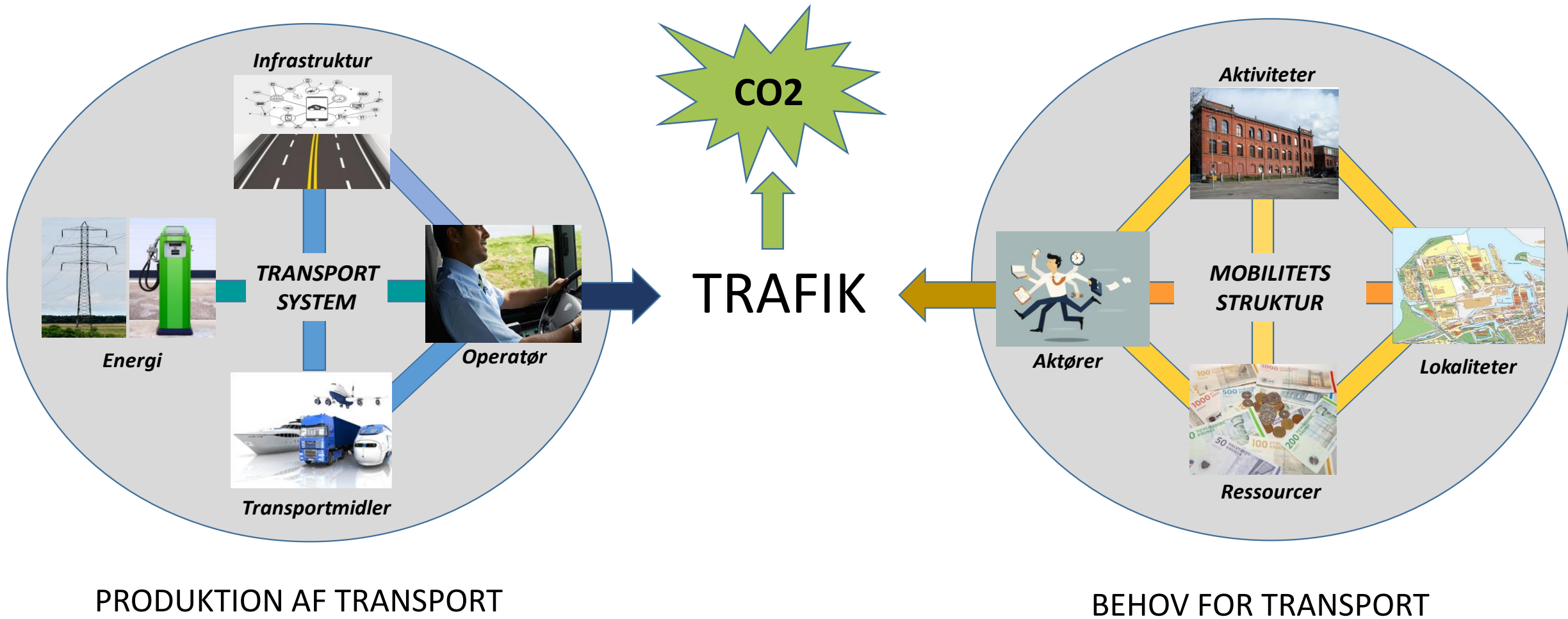
Transport og klima

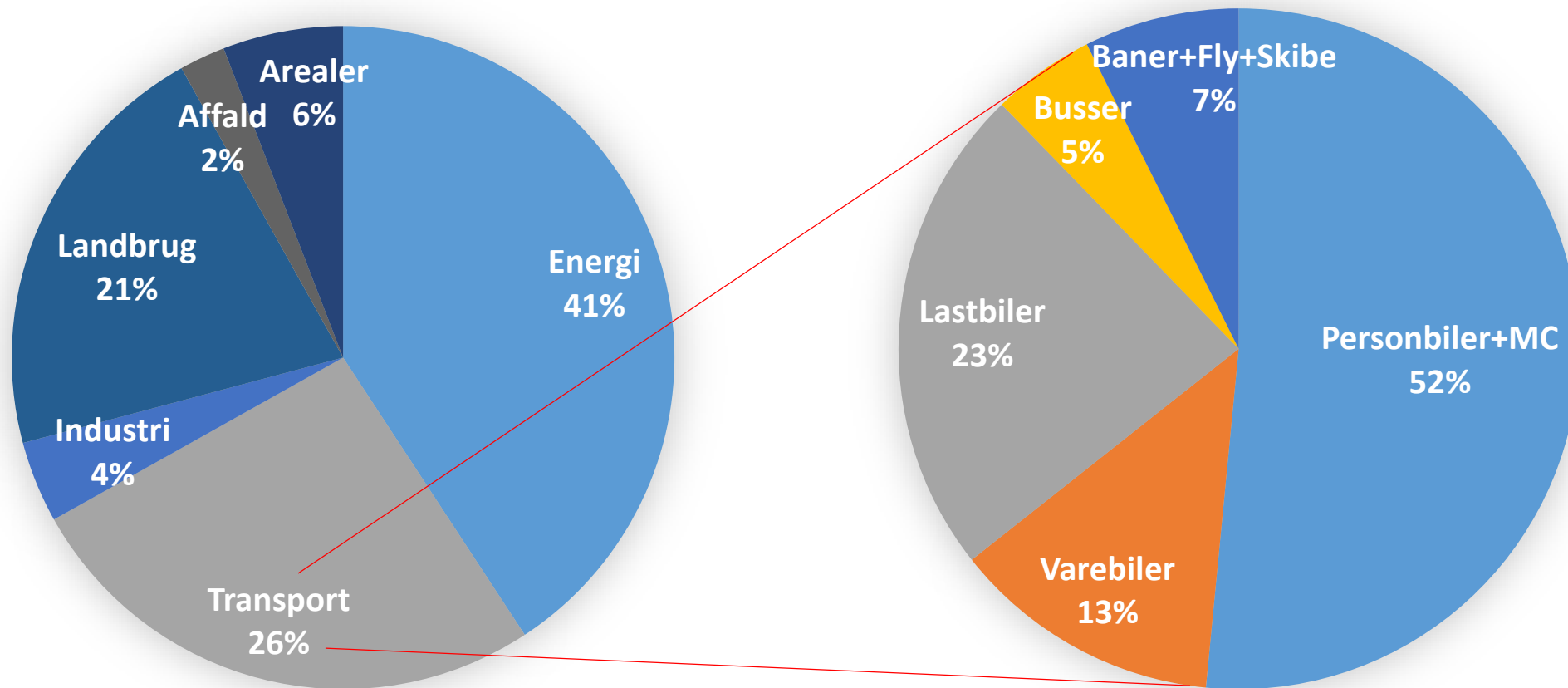
Kronik: Power-to-X forvandler blæsevejre og luftforurening til grønne brændstoffer

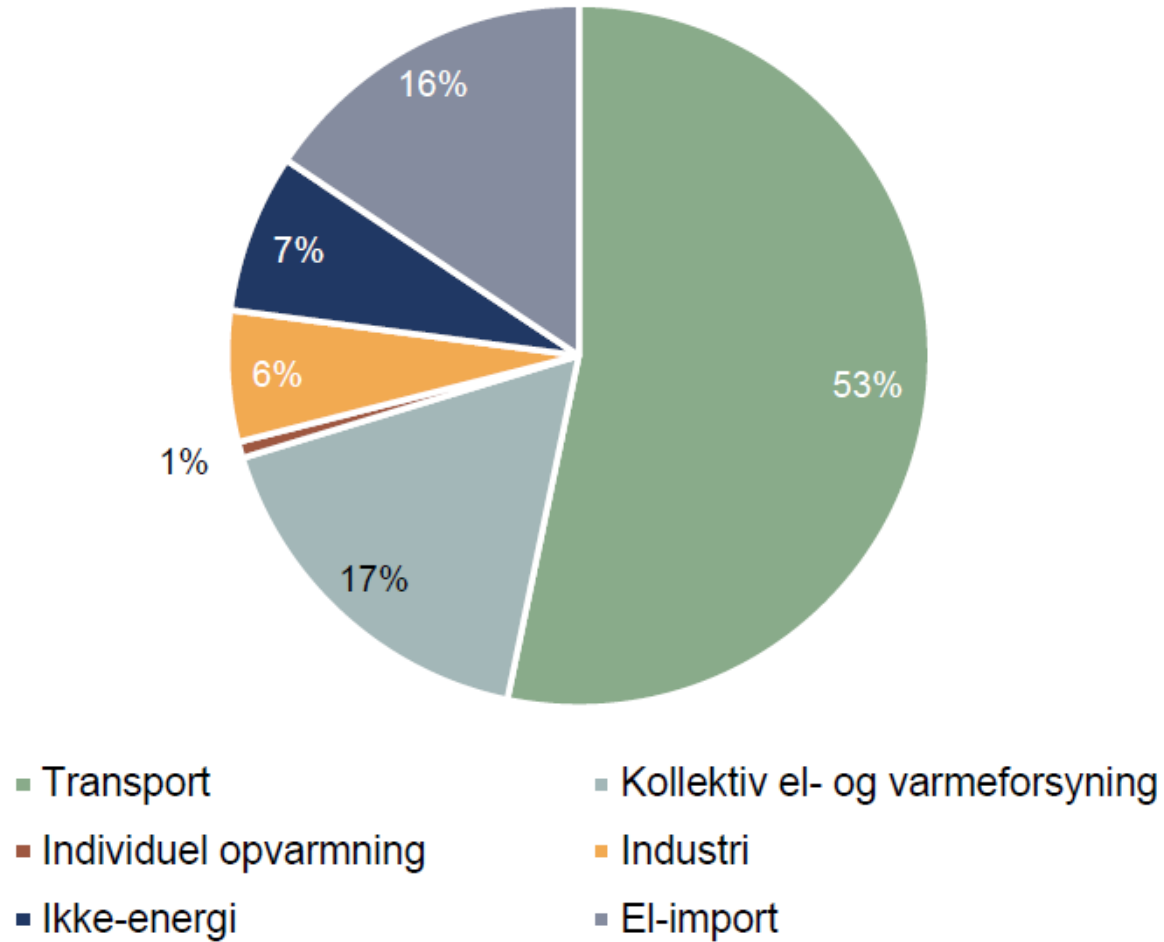
Hvor kommer transportens CO₂ fra?

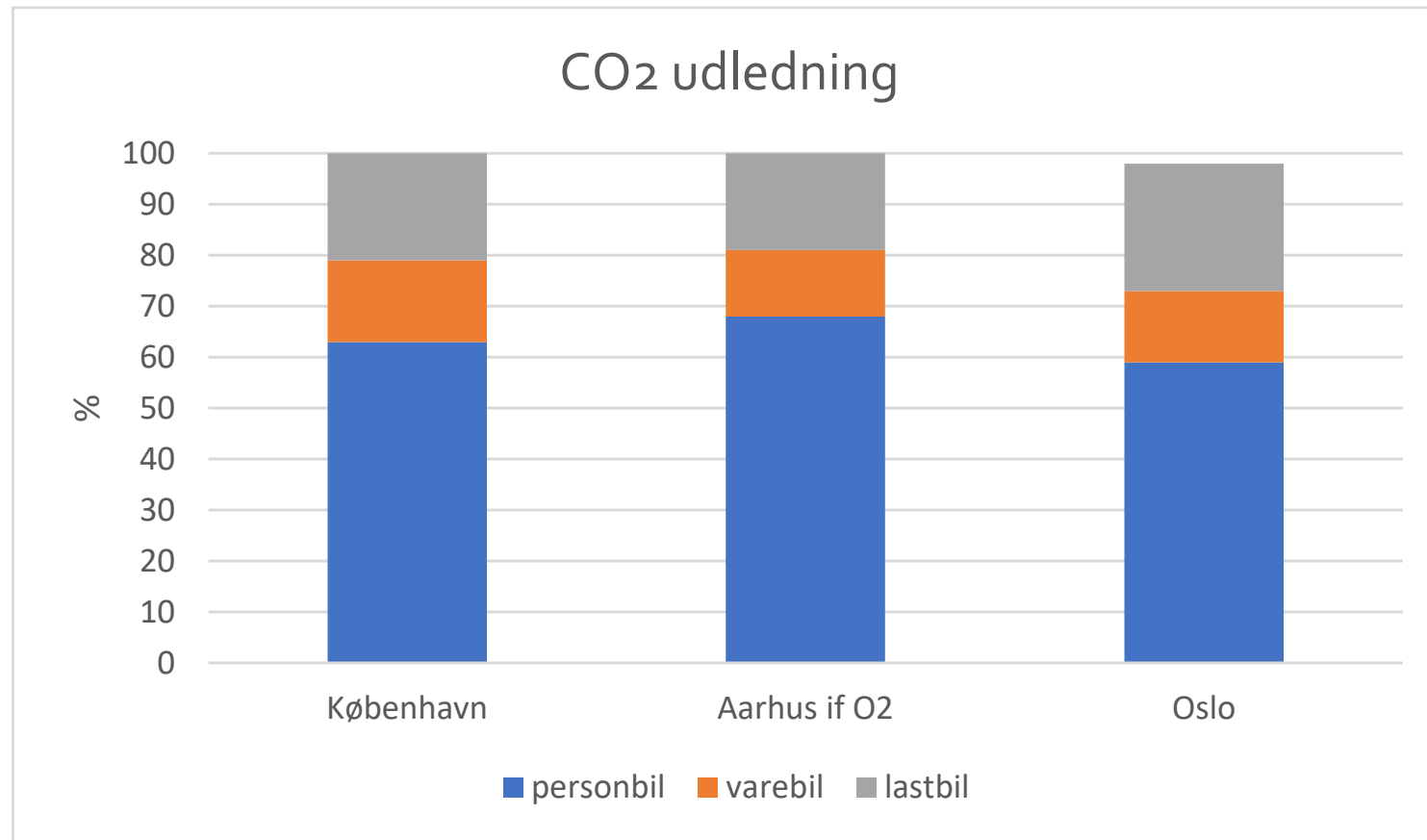
Transportens andel af drivhusgasser - Danmark 2018

Transportens andel af drivhusgasser – Aarhus 2018

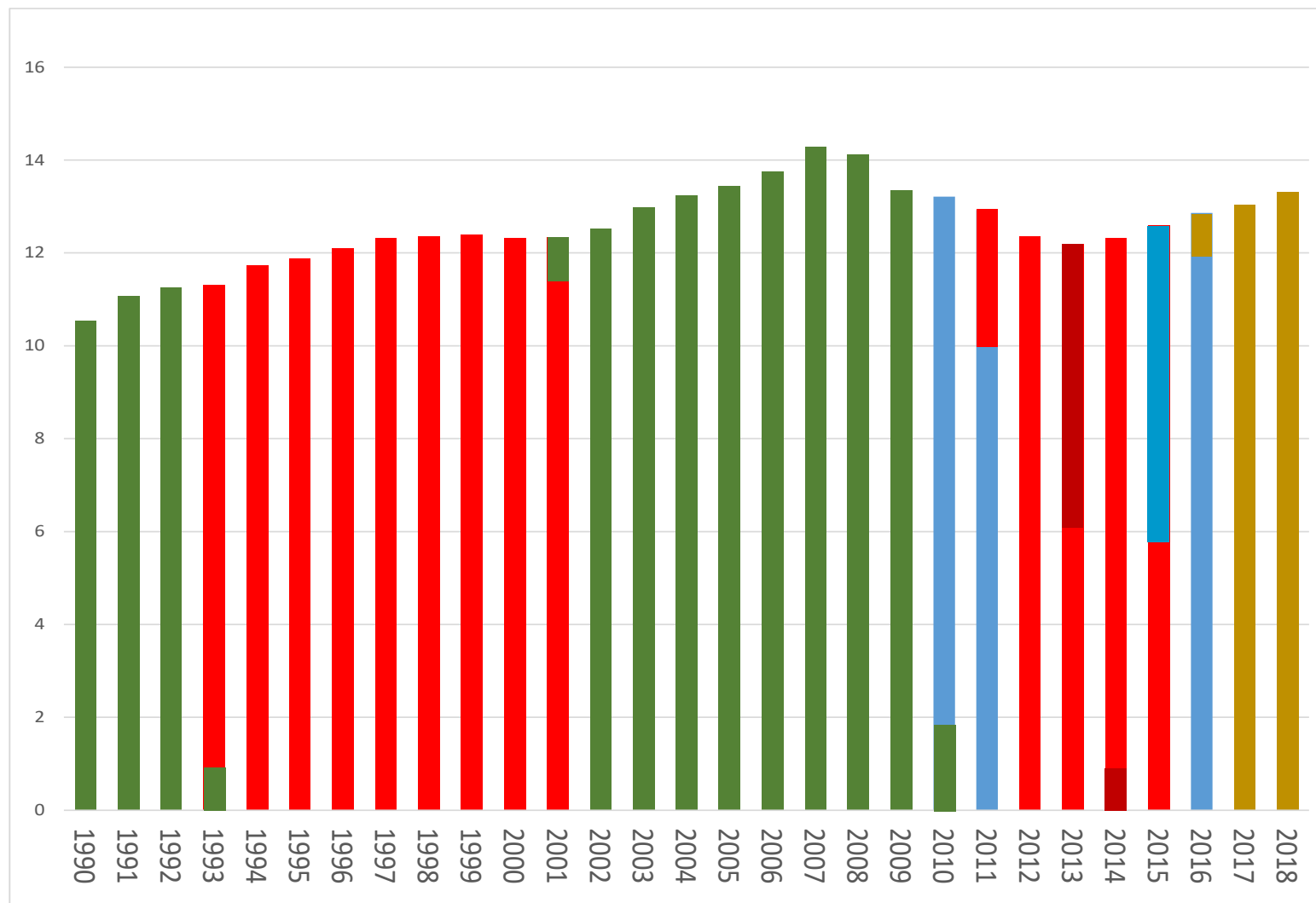

Vejtransportens udledning i byer (eksempler)

60 - 70 % personbiler
30 - 40 % vare og lastbiler

Transportens CO₂ vækst - Danmark

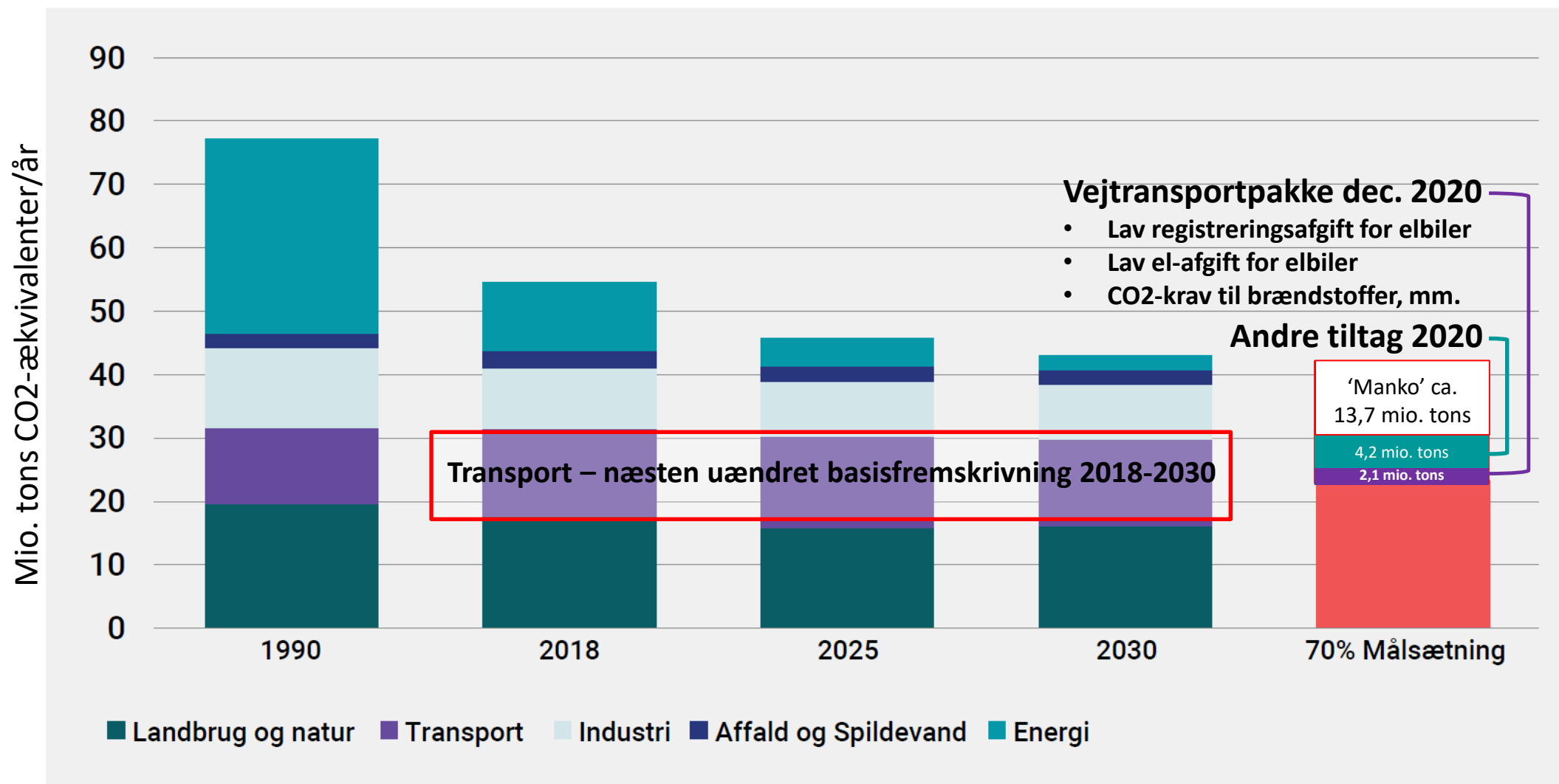

Vækst 1990-2018
2,7 mio. ton = + **26%**

***Farverne =
Transportministrenes
partifarve***

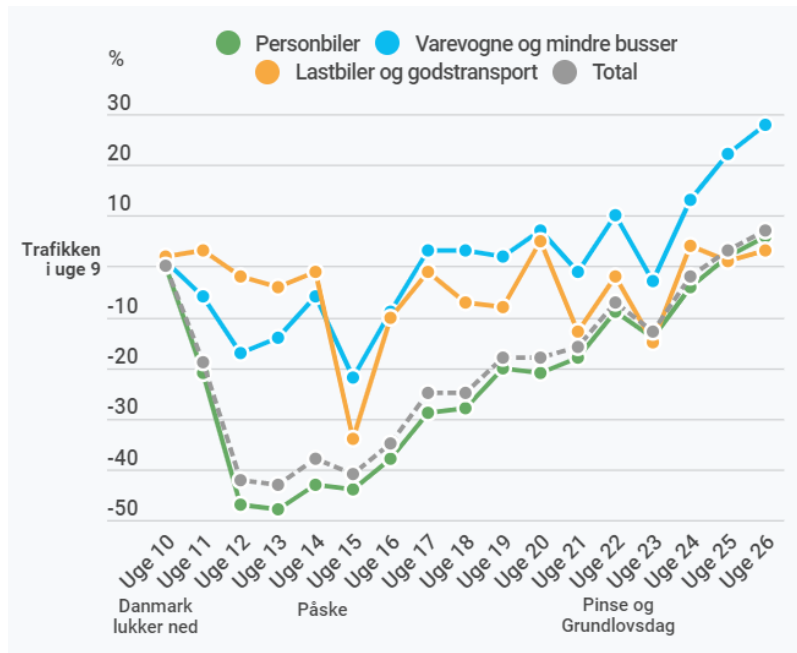
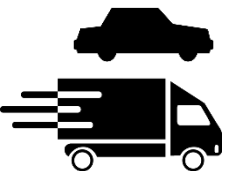

Basisfremskrivning af drivhusgasser - Danmark

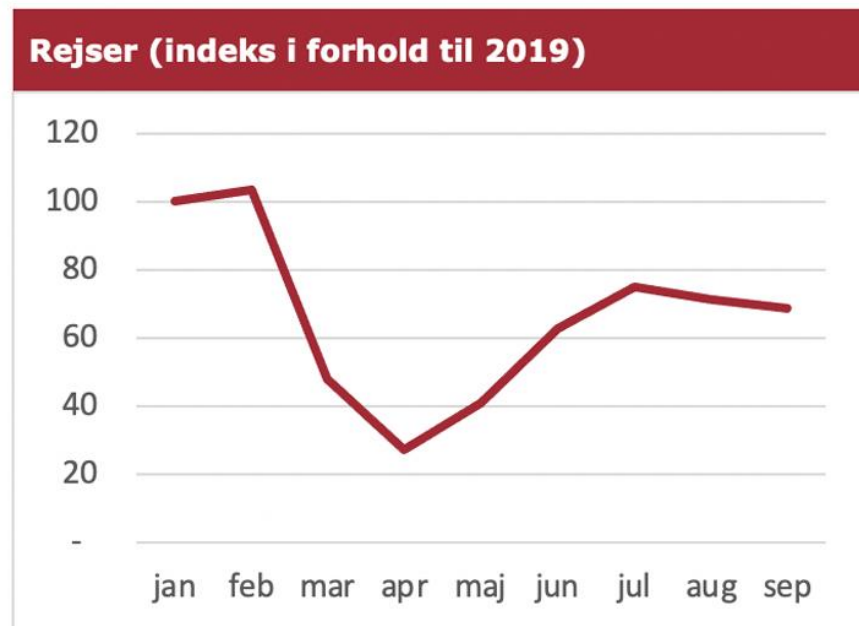

Kilde: Regeringens Klimaprogram 2030

COVID-19 har 'forstyrret' transporten i 2020

Vejtrafikken på statsvejnettet i første del af 2020 ift. samme uger 2019 Kilde: Vejdirektoratet
<https://www.vejdirektoratet.dk/side/trafikkens-udvikling-i-tal>

DSB's passagerudvikling første 9 måneder af 2020 ift. 2019
<https://www.dsb.dk/om-dsb/presse/pressemeddelelser/resultatet-for-arets-forste-9-maneder-vasentligt-pavirket-af-covid-19---underskud-for-skat-pa-641-mio.-kr/>

København Cykelredegørelse 2020

Under samfundets Corona-nedlukning midt marts tyder tællinger på **fald i cykeltrafikken på ca. 50 %**
I perioden efter første genåbning (18/5) var cykeltrafikken oppe på godt **70 % af sidste år**

CONCITO
DANMARKS GRØNNE TÆNKETANK

'Forstyrret' COVID-19 også transporten fremover ...?

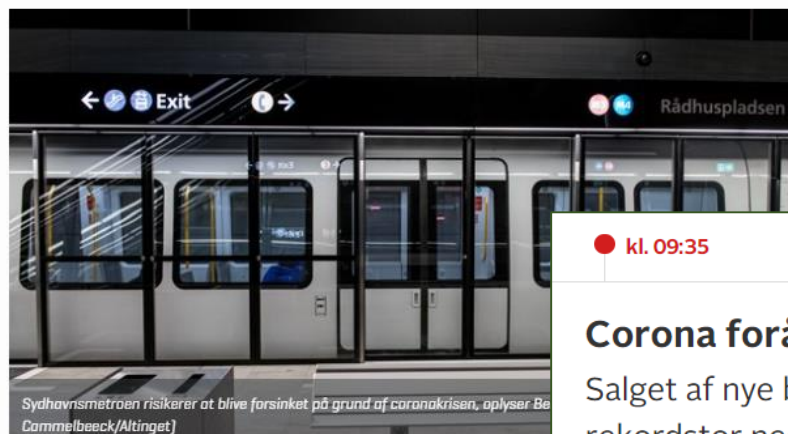
Minister til Folketinget: Corona kan forsinke metro, letbane og broprojekt

Læs senere

Jeppe Maagaard Holm | 17. april 2020 kl. 16:15 |

Print f t in

KARRIERE

Se a

Danske Rederier søger en talglad erhvervspolitisk konsulent, der kan se den gode historie og brænder for at levere skarpe indsigter

kl. 09:35

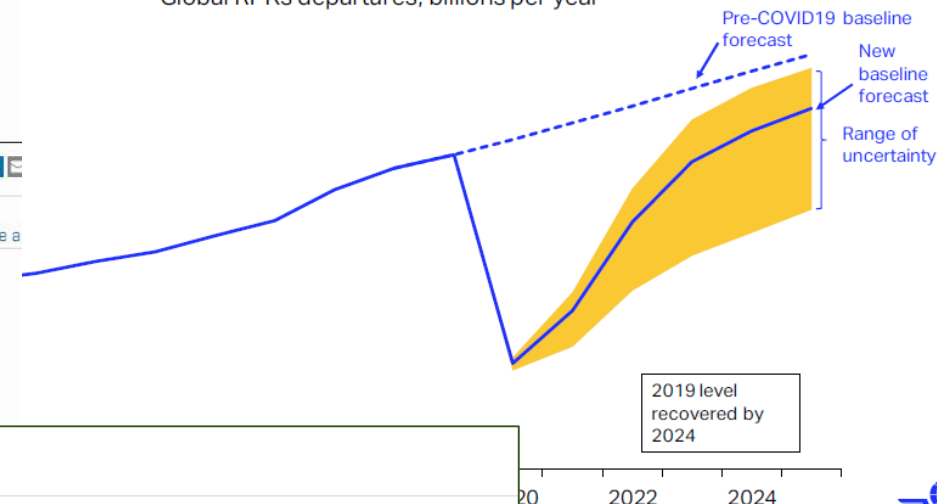
Corona forårsager rekordstor nedgang i bilsalget i EU

Salget af nye biler i Europa faldt med knap 24 procent i 2020. Det er en rekordstor nedgang på et år. Det oplyser organisationen for europæiske bilproducenter, Acea, tirsdag.

- Markedet for passagerbiler faldt med 23,7 procent til 9,9 millioner køretøjer som en direkte konsekvens af covid-19-pandemien, oplyser Acea i en erklæring.

Vaccine news positive but recovery will still take time
accine implementation and the impact of economic damage

Global RPKs departures, billions per year

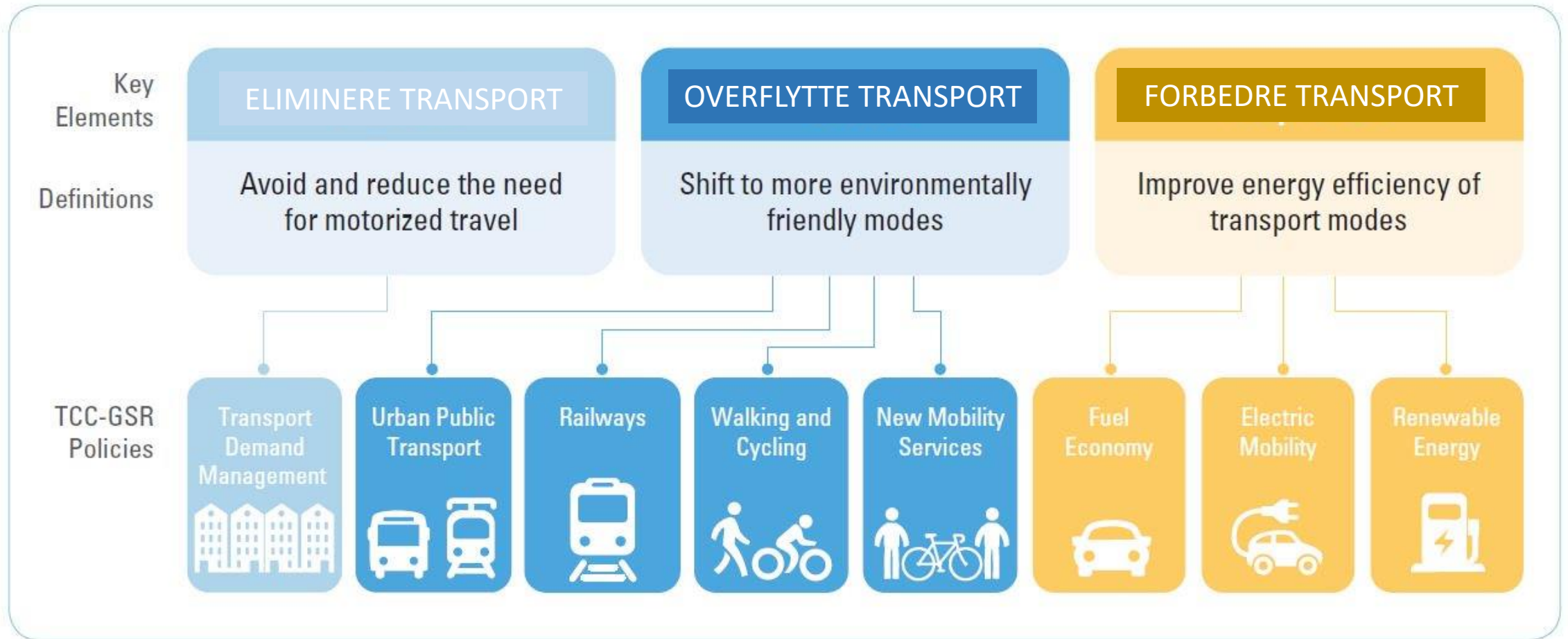
CONCITO

DANMARKS GRØNNE TÆNKETANK

Indsats mod transportens CO₂ er på mange niveauer

EU		• Tekniske krav til bilfabrikker og brændstoffer mv • Overordnede regler for konkurrence og handel • International transport
Stat		• Afgifter på og tilskud til grønne biler og brændstoffer • Planlægning af og investering i overordnet infrastruktur • Rammer og regler for kommuner, borgere mv
Kommune		• Byplanlægning og forsyning • Regulering af lokalt vejnet, parkering og kørsel • Offentlige indkøb af køretøjer og transportydelser
Virksomhed		• Anskaffelse og brug af køretøjer og drivmidler • Dokumentation af transport-CO₂ pr produkt • Samarbejde om at udnytte køretøjer effektivt (i stedet for halv/heltomme lastbiler)
Forbruger/ borger		• Valg af bolig, arbejde og aktiviteter • Anskaffelse / afskaffelse af bil og andre transportmidler • Valg af transportmiddel og rejsemåde i dagligdag og på ferie

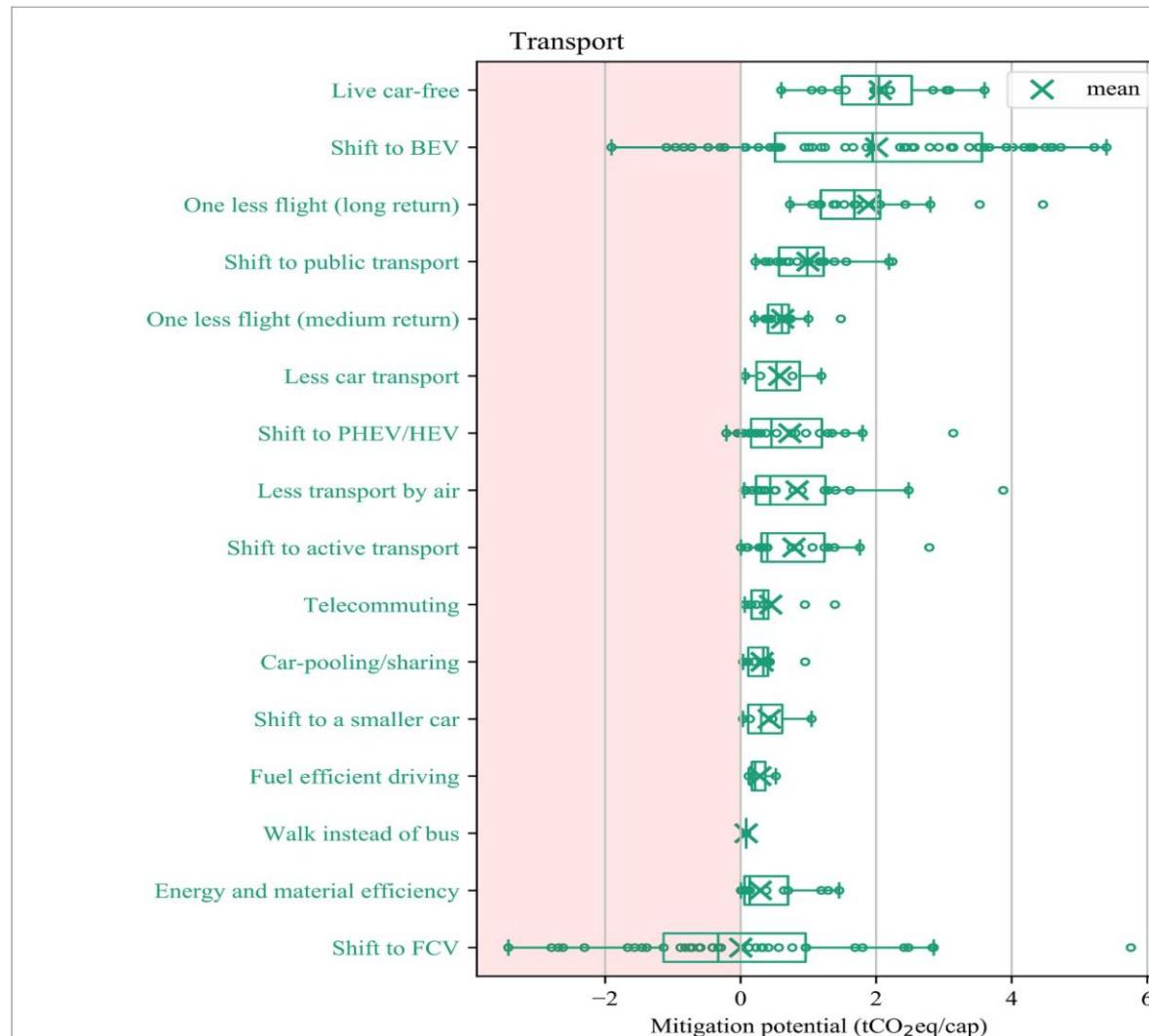
Strategier overfor transportens klimaeffekter

Hvad er kraftfulde klimatiltag på **kommune** niveau?

Strategi	Eksempler på tiltag	Skønnet CO2 effekt	Nogle barrierer
ELIMINERE TRANSPORT	Kompakt byudvikling (lokaliseringskrav)	Mellem	Langsigtet, svært at styre
	Understøtte hjemmearbejde mv.	Mindre til mellem	Begrænset magt lokalt
	Mere samordnet godsdistribution	Mindre til mellem	Konkurrence / lukkethed
OVERFLYTTE TRANSPORT	Forbedre kollektiv trafik	Mindre	Svært at flytte bilister
	Bedre forhold for cykel og gang	Mindre	Mest korte ture
	Begrænse bilkørsel og parkering	Mellem	Indgribende /modstand
	Fremme samkørsel og smart mobilitet	Mellem	Svært at ændre adfærd
FORBEDRE TRANSPORT	Mere effektiv trafikstyring	Mindre	Kan stimulere mere kørsel
	Fremme opladning mm. til elbiler	Mellem til stor	Begrænset magt lokalt
	Anskaffe el-busser og bygge letbaner	Mindre til mellem	Kan være dyrt
	Miljøzoner med krav om 0-udledningsbiler	Mellem til stor	Ej lovhjemmel ift. CO2
	Offentlige indkøb med grøn transport	Mindre til mellem	Kan fordyre transporten

Hvad er kraftfulde klimatiltag på **forbruger** niveau?

KRAFTFULDE TILTAG

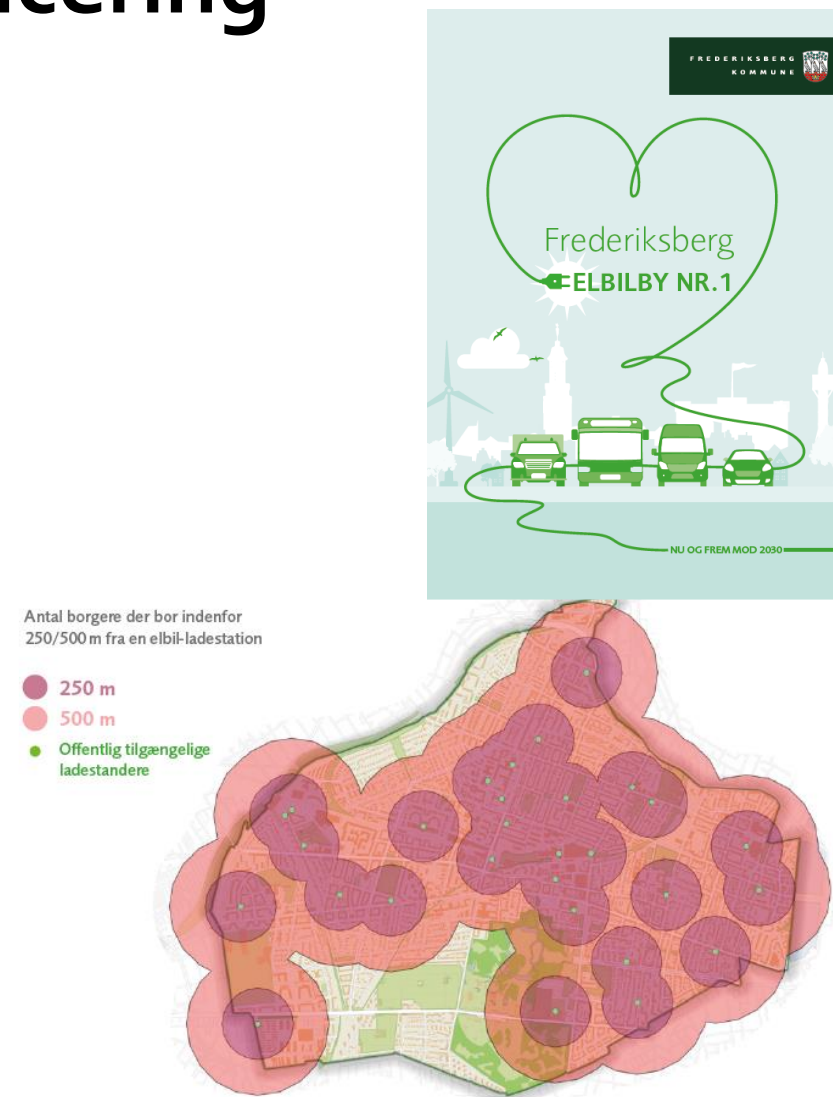
- Bilfri livsstil
- Skifte til elbiler
- Droppe lange flyrejser

'MELLEM' TILTAG

- Skifte til mere kollektiv trafik
- Skifte til hybridbil
- Køre mindre i bil
- Cykle mere

Eksempler på lokale tiltag - Elektrificering

- Vision og konkrete mål
 - Plan for udbygning af ladeinfrastruktur
 - Parkeringspolitik for elkøretøjer
 - Kommunens egne køretøjer på el
 - Krav om lav/nul udledning i off. indkøb
 - Kollektiv trafik på el
 - *Natlevering til butikker med elkøretøjer*
- => Nye muligheder for kommuner på vej
=> **CO₂-reduktion?** voksende mod 2030

Eksempel på lokale tiltag – Lukning af veje mv.

Nørrebrogade Kbh.:

- Lukning af bygader for gennemkørende biltrafik
- Udvidelse af cykelstier og busbaner
- Boligområde som trafik-ø

EFFEKTER NØRREBROGADE

TRAFIK KL. 7-18	FØR	EFTER
Cykler	ca. 24.000	ca. 32.000
Fodgængere	ca. 4.700	ca. 7.600
Biler	ca. 11.000	ca. 6.000

ca. 15% flere brugere

uændret antal buspassagerer i et faldende marked

Ghent i Belgien:

- 6 'trafik-øer'
- 12% reduktion af biltrafik
- Øget cykel og kollektiv

=> **CO₂-reduktion** – afhænger af skala

Eksempel på lokale tiltag – Mindske parkering

- Hvis biler man vil prioritere? (beboere, pendlere, indkøbere, kulturbrugere...)
- Hvilke restriktioner? (tidsbegrænsning, betaling, beboerlicencer, mv)

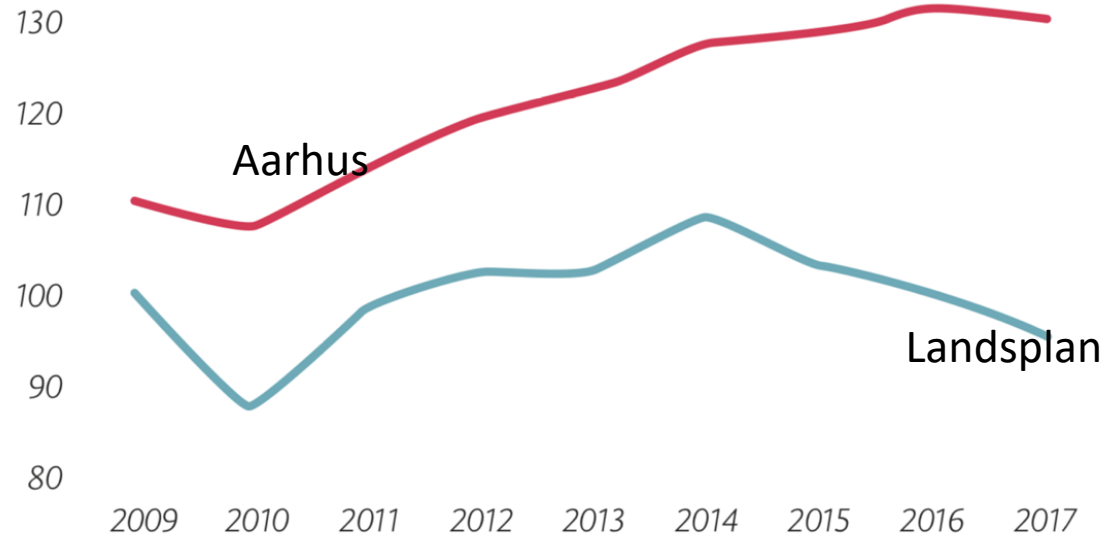
Forsøg i Kbh/Frb. 'Ny mobilitet'

- Tilbud om at opgive p-plads mod adgang til delebil og andre tjemester
- Midlertidig omdannelse af gaderum
- 3 måneders forsøg

⇒ Godt tiltag til at udbrede viden om alternativer til bil
⇒ **CO₂-reduktion** –begrænset

Eksempel på lokale tiltag - Bedre vilkår for cykler

Samlet cykelstrategi, fx:

- Nye cykelstier – sammenhængende netværk
- Supercykelstier – direkte ruter gennem grønne områder
- Bedre vilkår i kryds
- Kampagner – børn
- Test og udbred el-cykel
- Cykelbibliotek

=> **CO₂-reduktion** – begrænset i sig selv

Hvad flytter mest?

Små 'radikale' eksperimenter?

Kriser à la COVID-19?

Sammenfatning

- Samlet CO₂ skal mindst $\approx$ **halveres** 2020-2030, og derefter mod nul
 - Transport udgør **mellem 26 og 53 % af CO₂**; afhængig af skala
 - **Personbiler** fylder mest, dernæst **vare- og lastbiler**
 - De tiltag der er vedtaget af EU og Danmark vil kun reducere transportens udledninger med ***mindre end væksten 1990-2018***
- ⇒ Behov for væsentlig bredere og stærkere indsats, også lokalt
- ⇒ Handlemuligheder på mange niveauer – effekter afhænger af samspil
- ⇒ Elbiler, bilfrit liv, undgå lange flyrejser, har stort CO₂-potentiale
- ⇒ COVID-19 ændringer viser at hurtige forandringer er mulige
- ⇒ Hvor meget der kan opnås afhænger (også) af lokal mobilisering

'Let's talk about sustainable mobility again!'

Credit: Nikola Medimorec. https://twitter.com/ni_medi

CONCITO
DANMARKS GRØNNE TÆNKETANK